

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

LLU.410.023.01.2020

**Pan
Grzegorz Grzywaczewski
Prezes Zarządu
Wojewódzkiego Funduszu Ochrony
Środowiska i Gospodarki Wodnej
w Lublinie**
ul. Wojciechowska 5
20-704 Lublin

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/20/046 Zbieranie i oczyszczanie ścieków komunalnych

I. Dane identyfikacyjne

<i>Jednostka kontrolowana</i>	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie; ul. Wojciechowska 5, 20-704 Lublin
<i>Kierownik jednostki kontrolowanej</i>	Grzegorz Grzywaczewski – Prezes Zarządu od 27 października 2020 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnił: Paweł Gilowski – Prezes Zarządu od 2 stycznia 2018 r. do 26 października 2020 r.
<i>Zakres przedmiotowy kontroli</i>	Finansowanie zadań dotyczących zbierania i oczyszczania ścieków komunalnych
<i>Okres objęty kontrolą</i>	Od 1 stycznia 2018 r. do 30 września 2020 r., z wykorzystaniem dowodów powstałych przed i po tym okresie
<i>Podstawa prawna podjęcia kontroli</i>	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
<i>Jednostka przeprowadzająca kontrolę</i>	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie
<i>Kontroler</i>	Katarzyna Zglińska, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do przeprowadzenia kontroli nr LLU/161/2020 z 13 listopada 2020 r. (akta kontroli, str. 2-5)

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie³ uwzględniał w swoich planach finansowych środki pozwalające na dofinansowanie przedsięwzięć z zakresu gospodarki ściekowej. W okresie objętym kontrolą, w pełnym wnioskowanym zakresie, udzielono wsparcia finansowego podmiotom realizującym tego rodzaju zadania, których wnioski spełniały kryteria formalne i merytoryczne uprawniające do uzyskania pomocy finansowej w ramach prowadzonych przez Fundusz naborów do programów wspierających działania na rzecz ochrony środowiska. Przyjęte procedury umożliwiały rzetelne planowanie i wydatkowanie środków na dofinansowanie przedsięwzięć z zakresu objętego kontrolą. Rozpatrywanie wniosków i podpisywanie umów dotyczących przedsięwzięć z zakresu gospodarki ściekowej oraz rozliczenie ich realizacji odbywało się zgodnie z obowiązującymi zasadami i terminami. Monitorowano i kontrolowano realizację umów oraz osiągnięcie planowanych efektów rzeczowych i ekologicznych. WFOŚiGW prowadził elektroniczny „Rejestr wniosków i umów”⁴, w którym dokumentowany był proces realizacji dofinansowywanych przedsięwzięć. Rejestr nie był jednak dostosowany funkcjonalnie do ujmowania wszystkich danych

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200 (dalej: ustawa o NIK).

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Dalej: WFOŚiGW lub Fundusz.

⁴ Dalej: Rejestr.

dotyczących monitorowania realizacji umów. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły: niedostosowania funkcjonalności Rejestru do obowiązujących procedur kontrolnych oraz niezgodnego z wewnętrznymi procedurami sposobu postępowania w odniesieniu do planowania i sprawozdawania z przeprowadzonych kontroli. Nieprawidłowości te nie miały jednak istotnego negatywnego wpływu na kontrolowaną działalność.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁵ kontrolowanej działalności

OBSZAR

Finansowanie zadań dotyczących zbierania i oczyszczania ścieków komunalnych

Opis stanu faktycznego

1. Planowanie i wydatkowanie środków na finansowanie zadań z zakresu gospodarki ściekowej

a) Zadania dotyczące gospodarki ściekowej w zakresie m.in.: budowy, rozbudowy i modernizacji oczyszczalni ścieków związanych z realizacją Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych⁶ oraz instalacji do przetwarzania i zagospodarowania osadów ściekowych powstających w trakcie mechanicznego i biologicznego oczyszczania ścieków, a także budowy nowych i rozbudowy istniejących sieci kanalizacji sanitarnej, budowy lokalnych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach nie objętych aglomeracjami, ujęto w Strategii⁷ działania WFOŚiGW na lata 2017-2020. Zadania na terenach poza granicami aglomeracji umieszczonymi w KPOŚK, ujęto również w programie priorytetowym „Ogólnopolski program gospodarki wodno-ściekowej poza granicami aglomeracji ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych”⁸. W ramach naborów ciągłych, zgodnie z planami działalności WFOŚiGW, w okresie objętym kontrolą udzielano pożyczek i dotacji ze środków krajowych na zadania z zakresu gospodarki ściekowej. Fundusz pozyskał również wsparcie na udzielanie pożyczek z programu priorytetowego „System - Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez partnerów zewnętrznych - Region”⁹.

(akta kontroli, str. 6-25, 44-77, 481-485)

b) Kierunki działalności Funduszu określone były na listach przedsięwzięć priorytetowych, zatwierdzanych co roku przez Radę Nadzorczą WFOŚiGW¹⁰. W zakresie zadań związanych ze ściekami komunalnymi w 2018 r. przyjęto priorytet dziedzinowy - gospodarka wodno-ściekowa, natomiast w latach 2019-2020 przedsięwzięcia z zakresu technologii przyjaznych środowisku naturalnemu w ramach osi priorytetowej - technologia, w tym: budowę, rozbudowę i modernizację oczyszczalni ścieków oraz budowę kanalizacji sanitarnej zgodnie z KPOŚK; przedsięwzięcia dotyczące systemowych rozwiązań gospodarki wodno-ściekowej na terenach o zabudowie rozproszonej, w szczególności budowę, rozwój i modernizację lokalnych sieci kanalizacyjnych, w szczególności na terenach poza aglomeracjami ujętymi w KPOŚK, z możliwością realizacji zadań dotyczących

⁵ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁶ Dalej: KPOŚK.

⁷ Strategia została przyjęta uchwałą nr 87/2016 Rady Nadzorczej WFOŚiGW z 30 września 2016 r.

⁸ Dalej: Program ogólnopolski. Warunki finansowania przedsięwzięć w ramach jego realizacji zostały zatwierdzone uchwałą nr 55/2019 Rady Nadzorczej WFOŚiGW z 28 czerwca 2019 r.

⁹ Dalej: Program Region.

¹⁰ Uchwały zatwierdzające Listę przedsięwzięć priorytetowych WFOŚiGW na lata 2018-2020: nr 29/2018 z 30 kwietnia 2018 r., nr 54/2018 z 26 czerwca 2018 r., nr 53/2019 z 28 czerwca 2019 r.

zaopatrzenia w wodę, jako elementu uzupełniającego; przedsięwzięcia dotyczące budowy przyłączy do kanalizacji sanitarnej, a także indywidualnych systemów oczyszczania ścieków bytowych, przydomowych oczyszczalni ścieków, w ramach dedykowanego programu, pod warunkiem efektywności ekonomicznej; przedsięwzięcia mające na celu zmniejszenie zużycia wody i emisji ścieków w przemyśle, a także budowę zakładowych oczyszczalni/podczyszczalni ścieków przemysłowych; przedsięwzięcia dotyczące budowy, rozwoju i modernizacji infrastruktury zagospodarowania komunalnych osadów ściekowych.

W ramach realizacji Programu ogólnopolskiego, 16 stycznia 2020 r. WFOŚiGW zawarł umowę z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej z siedzibą w Warszawie (dalej: NFOŚiGW)¹¹, dotyczącą udostępnienia przez NFOŚiGW środków z przeznaczeniem na udzielanie pożyczek. Fundusz wprowadził procedurę rozpatrywania wniosków w ramach Programu ogólnopolskiego dopiero 12 listopada 2020 r.¹² Zgodnie z wyjaśnieniem Prezesa Zarządu, po zawarciu umowy z NFOŚiGW, w dniu 28 stycznia 2020 r. Zarząd Funduszu zatwierdził listę zadań przewidzianych do dofinansowania w formie pożyczek w ramach Programu ogólnopolskiego. Wnioski rozpatrywane były zgodnie z instrukcją obiegu dokumentów dotyczących dofinansowania zadań ze środków WFOŚiGW, z uwzględnieniem warunków zawartych w Programie ogólnopolskim. Wprowadzono wzór umowy pożyczki z beneficjentem końcowym do założeń Programu ogólnopolskiego. Wnioski ujęte na liście przeszły wstępną weryfikację, a wnioskodawcy zostali poinformowani pisemnie w dniu 17 lutego 2020 r., iż ostateczną decyzję o udzieleniu pożyczki Fundusz podejmie po otrzymaniu kompletu dokumentów niezbędnych do zawarcia umowy, według obowiązującego wykazu, w którym zawierało się również oświadczenie o wyborze wykonawcy oraz umowa z wykonawcą przedsięwzięcia. W związku z tym, podjęcie decyzji oraz podpisanie umowy pożyczki z beneficjentem końcowym mogło nastąpić po zakończonej procedurze przetargowej. Pierwsze kompletne dokumenty zostały złożone przez wnioskodawców w październiku 2020 r., a uchwały Zarządu WFOŚiGW o złożeniu wniosków do Rady Nadzorczej o udzielenie pożyczek zostały podjęte 13 listopada 2020 r. Wprowadzenie procedury rozpatrywania wniosków w dniu 12 listopada 2020 r. nie miało wpływu na rozpatrywanie wniosków, zawieranie umów i wykorzystanie środków finansowych zaplanowanych na 2020 r.

Fundusz pozyskał również dodatkowe środki finansowe z NFOŚiGW na wsparcie działań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej w ramach Programu Region¹³ z przeznaczeniem na udzielanie pożyczek.

(akta kontroli, str. 21-77, 88-98, 415-416, 481-487)

c) W planach działalności oraz planach finansowych Funduszu na lata 2018-2020, na nabory ciągle, nie ujmowano konkretnych środków finansowych w zakresie realizacji gospodarki ściekowej w gminach, w tym na KPOŚK¹⁴. Prezes Zarządu wyjaśnił, że ujęte w KPOŚK 2017 kwoty dofinansowania przedsięwzięć ze środków WFOŚiGW (36 281 tys. zł) zostały wskazane przez aglomeracje (gminy), jako potencjalne źródło finansowania realizacji inwestycji. W celu pozyskania środków z Funduszu niezbędne było złożenie wniosku przez zainteresowane gminy. W badanym okresie wszystkie wnioski dotyczące dofinansowania przedsięwzięć ujętych w KPOŚK zostały rozpatrzone pozytywnie w ramach środków ujętych

¹¹ Umowa została zawarta w wyniku procedury naboru ogłoszonego przez NFOŚiGW na składanie wniosków w ramach Programu, w terminie od 17 czerwca 2019 r. do 15 listopada 2019 r. (dane ze strony NFOŚiGW).

¹² Procedura wprowadzona została zarządzeniem nr 54/2020 Prezesa Zarządu WFOŚiGW.

¹³ Umowa na udzielanie pożyczek nr 1300/2020/Wn03/WR-WF/P z 9 czerwca 2020 r.

¹⁴ W ramach priorytetu ochrony wód i gospodarki wodnej na współfinansowanie w 2018 r. zaplanowano 28 104 tys. zł. W latach 2019-2020 na ochronę środowiska w formie pożyczek planowano przeznaczyć środki w wysokości odpowiednio: 82 tys. zł i 43 tys. zł.

w planach działalności i planach finansowych, pomimo braku ich wyodrębnienia. Dodał również, że Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie oraz NFOŚiGW nie konsultowały z Funduszem projektu KPOŚK 2017, a wiedza o wielkości przewidywanego finansowania inwestycji ujętych w KPOŚK 2017 pochodziła z dokumentu zamieszczonego na stronie internetowej Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej.

W ramach realizacji Programu ogólnopolskiego ze środków NFOŚiGW na zadania związane z gospodarką ściekową, na lata 2020-2023 zaplanowano 48 970,4 tys. zł, w tym na rok 2020 kwotę 17 216,4 tys. zł, z przeznaczeniem na udzielanie pożyczek. W ramach realizacji Programu Region ze środków NFOŚiGW na zadania związane z gospodarką ściekową, na lata 2020-2023 zaplanowano kwotę 12 mln zł. W IV kw. 2020 r. zostały zawarte dwie umowy na kwotę 2,3 mln zł.

Prezes Zarządu poinformował, że Fundusz nie zgłaszał zapotrzebowania i nie występował o inne środki finansowe na dofinansowanie tych zadań, ponieważ oprócz Programu ogólnopolskiego oraz Programu Region, w latach 2018-2020 NFOŚiGW nie prowadził naborów dedykowanych dla tego typu przedsięwzięć, tj. takich, w których beneficjentami mogły być wojewódzkie fundusze. Po ogłoszeniu naborów przez NFOŚiGW, WFOŚiGW przystąpił do obydwu Programów. Prezes Zarządu dodał, że wysokość wydatków na nabory ciągle była szacowana na podstawie danych historycznych z lat ubiegłych oraz dostępnej alokacji na dany rok. Wydatki na realizację programów priorytetowych były szacowane na podstawie dostępnych alokacji w ramach programów oraz określonej w programach wysokości wkładu własnego. Zapotrzebowanie na pożyczki w ramach Programu ogólnopolskiego zostało określone w wyniku przeprowadzenia i rozstrzygnięcia naboru wniosków dla beneficjentów końcowych.

W formach udzielania wsparcia na gospodarkę ściekową w WFOŚiGW przeważały pożyczki. Fundusz na dotacje przeznaczył w okresie objętym kontrolą 0,3% środków finansowych w stosunku do udzielonych pożyczek. Prezes Zarządu wyjaśnił, że Fundusz kieruje się zasadą, że pożyczka jest podstawową formą dofinansowania przedsięwzięć, a wysokość środków przeznaczonych na dotacje i pożyczki określana jest w corocznych planach finansowych i planach działalności.

(akta kontroli, str. 44-77, 99, 148-197, 416-417, 437, 481-487, 499)

d) Dla państwowych jednostek budżetowych Fundusz corocznie ogłaszał nabór wniosków, poprzez zamieszczanie na stronie internetowej informacji o tworzeniu listy zadań do dofinansowania. W treści ogłoszenia zawarta była również informacja, że listy te będą uzgadniane z dysponentami właściwych części budżetowych, a następnie zbiorcza informacja o wysokości środków zostanie przekazana do Ministra Klimatu i Środowiska w celu utworzenia rezerwy celowej budżetu państwa, o której mowa w art. 410c ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska¹⁵. WFOŚiGW wprowadził procedury¹⁶ rozpatrywania wniosków o przekazanie środków na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, zgodnie z którymi wnioski o przekazanie środków miały być składane do 31 marca każdego roku. Określono, że ocena formalna i merytoryczna powinna odbyć się w terminie 21 dni od daty wpływu kompletnego wniosku. Zgodnie z procedurami, do 10 maja Zarząd Funduszu zatwierdza listy zadań zakwalifikowanych do dofinansowania, natomiast do 15 maja zatwierdzone listy

¹⁵ Dz. U. z 2020 r. poz. 1219, ze zm.

¹⁶ Zarządzenia Prezesa WFOŚiGW nr 12/2016 z 12 października 2016 r. i nr 21/2018 z 8 maja 2018 r. w sprawie wprowadzenia procedur rozpatrywania wniosków o przekazanie środków państwowym jednostkom budżetowym na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej; Zarządzenie nr 13/2016 Prezesa WFOŚiGW z 17 października 2016 r. w sprawie wprowadzenia wzoru umowy o realizację zadania w ramach rezerwy celowej budżetu państwa.

przekazuje do właściwych dysponentów części budżetowych wraz z informacjami o kwotach dostępnych i przyznanych środków. Na realizację zadania zawierana jest umowa. Procedura określała również m.in. siedmiodniowy termin na weryfikację wniosku o uruchomienie środków z rezerwy celowej, do 30 listopada rozliczenie końcowe zadania, do 15 stycznia lub po zakończeniu realizacji sprawozdanie końcowe. Określono, że weryfikacja dokumentów odbywa się na bieżąco. Przelew środków dokonywany jest w terminie pięciu dni roboczych od ich zatwierdzenia. Zgodnie z wyjaśnieniem Prezesa Zarządu, procedury rozpatrywania wniosków nie były zamieszczane na stronie internetowej WFOŚiGW, ale dodatkowe informacje na temat dofinansowania państwowych jednostek budżetowych, można było uzyskać w siedzibie Funduszu i telefonicznie. Nie określono oddzielnych procedur dotyczących kontroli na miejscu tych jednostek.

(akta kontroli, str. 227-261, 301-331, 419)

Procedury dla pozostałych wnioskodawców (w tym wnioskodawców Programu Region) zostały uregulowane w ramach: zasad udzielania i umarzania pożyczek oraz trybu i zasad udzielania i rozliczania dotacji¹⁷, kryteriów wyboru przedsięwzięć¹⁸, regulaminu postępowania w sprawie częściowego umarzania pożyczek w WFOŚiGW¹⁹ oraz instrukcji obiegu dokumentów²⁰. Określono również procedurę rozpatrywania wniosków o pożyczkę w ramach Programu ogólnopolskiego²¹.

Zgodnie z ustalonymi kryteriami wyboru przedsięwzięć, pierwszeństwo w pozyskaniu finansowania miały zadania objęte finansowaniem ze środków Unii Europejskiej lub innych bezzwrotnych środków zagranicznych oraz NFOŚiGW. Pod uwagę brano kryterium zgodności z polityką ekologiczną kraju i województwa, celowości, zgodności z osiami priorytetowymi wskazanymi w ramach listy przedsięwzięć priorytetowych, efektywności ekologicznej, ekonomicznej i społecznej oraz techniczno-jakościowej i formalno-prawnej.

W zasadach dotyczących udzielania i umarzania pożyczek oraz trybu i zasad udzielania i rozliczania dotacji zawarto zapisy dotyczące, m.in. możliwości poniesienia kosztów przed zawarciem umowy, ale po podjęciu przez Zarząd lub Radę Nadzorczą WFOŚiGW decyzji o dofinansowaniu zadania. Wypłata środków nastąpić mogła po zaakceptowaniu przez Fundusz dokumentów finansowych. Umowy miały być zawierane w terminie trzech miesięcy od daty podjęcia rozstrzygnięcia o udzieleniu dofinansowania przez Zarząd (lub Radę Nadzorczą na wniosek Zarządu, jeśli wartość dofinansowania przekraczała 0,5% przychodów uzyskanych przez Fundusz w roku poprzednim). W dokumencie wskazano

¹⁷ Uchwały Rady Nadzorczej WFOŚiGW nr: 32/2018 z dnia 18 maja 2018 r., 35/2018 z dnia 28 maja 2018 r., 57/2018 z dnia 26 czerwca 2018 r., 8/2019 z dnia 28 stycznia 2019 r., 101/2019 z dnia 9 września 2019 r., 20/2020 z dnia 30 kwietnia 2020 r., 33/2020 z dnia 2 czerwca 2020 r. w sprawie ustalenia/zmiany „Zasad udzielania i umarzania pożyczek oraz trybu i zasad udzielania i rozliczania dotacji ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie” (zamieszczone na stronie internetowej Funduszu).

¹⁸ Uchwały Rady Nadzorczej WFOŚiGW nr: 70/2016 z dnia 26 sierpnia 2016 r., 10/2019 z dnia 28 stycznia 2019 r., 138/2019 z dnia 19 grudnia 2019 r. w sprawie ustalenia „Kryteriów wyboru przedsięwzięć finansowanych ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie” (zamieszczone na stronie internetowej Funduszu).

¹⁹ Zarządzenia Prezesa WFOŚiGW nr: 11/2018 z 4 kwietnia 2018 r., 55/2018 z 5 grudnia 2018 r., 11/2020 z 24 lutego 2019 r., 37/2019 z 17 czerwca 2019 r., 38/2019 z 17 czerwca 2019 r., 51/2019 z 12 września 2019 r. (zamieszczone na stronie internetowej Funduszu).

²⁰ Zarządzenia Prezesa WFOŚiGW nr: 2/2015 z 29 stycznia 2015 r., 27/2019 z 30 maja 2019 r., 40/2018 z 14 września 2018 r., 35/2019 z 17 czerwca 2019 r. w sprawie wprowadzenia „Instrukcji obiegu dokumentów dotyczących dofinansowania zadań ze środków WFOŚiGW”.

²¹ Zarządzenie nr 54/2020 Prezesa WFOŚiGW z 17 listopada 2020 r. w sprawie wprowadzenia w WFOŚiGW procedur rozpatrywania wniosków o pożyczkę w ramach Programu priorytetowego „Ogólnopolski program gospodarki wodno-ściekowej poza granicami aglomeracji ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych”.

wymagania, jakie należało spełnić, by pożyczkę otrzymać, a także zasady i warunki ich umarzania oraz rozliczania, wyszczególnione również w umowie. Po zarejestrowaniu wniosku w systemie, beneficjenci mieli być informowani o wyniku jego weryfikacji w terminie 14 do 30 dni od daty zatwierdzenia listy zadań przewidzianych do dofinansowania przez Zarząd Funduszu i/lub Radę Nadzorczą. Określono, że po otrzymaniu dokumentów sporządzana jest umowa, która w terminie siedmiu dni, nie później niż do ostatniego dnia miesiąca, wprowadzana jest do systemu. Rozliczenie zadania miało odbywać się na zasadach wskazanych w umowie, a przekazanie środków w terminie 14 dni od złożenia rozliczenia częściowego lub końcowego. Kontrole miały być realizowane na podstawie harmonogramu kontroli, w trakcie i/lub na zakończenie realizacji inwestycji. Kontrole po zakończeniu zadania (przed umorzeniem pożyczki) miały być przeprowadzane obligatoryjnie.

W dokumencie „Zasady udzielania i umarzania pożyczek oraz tryb i zasady udzielania i rozliczania dotacji ze środków WFOŚiGW” nie uwzględniono faktu ujęcia danego przedsięwzięcia w KPOŚK, jako jednego z priorytetów otrzymania dofinansowania (pierwszeństwa w otrzymaniu dofinansowania), pomimo wyszczególnienia priorytetowego charakteru KPOŚK w listach przedsięwzięć priorytetowych WFOŚiGW²² w latach 2018, 2019 i 2020. Prezes Zarządu WFOŚiGW wyjaśnił, że wskazany dokument określił zasady ogólne udzielania dofinansowania. Zadania dotyczące KPOŚK dofinansowywane były na zasadach ogólnych z uwzględnieniem listy przedsięwzięć priorytetowych, na której zadania te zostały wymienione, jako priorytetowe.

(akta kontroli, str. 78-87, 92-98, 198-300, 419, 498)

e) W latach 2018-2020 w zakresie środków przeznaczonych na finansowanie zadań w ramach realizacji Programu ogólnopolskiego, w związku z niewykorzystaniem środków zaplanowanych na 2020 r., złożono wniosek²³ do WFOŚiGW o dokonanie przesunięcia kwoty 17 216,4 tys. zł, przeznaczonej na udzielanie pożyczek na rok 2021. W zakresie Programu Region, WFOŚiGW złożył wniosek²⁴ o przesunięcie niewykorzystanych w 2020 r. środków finansowych w wysokości 4 mln zł na lata: 2021 (2 mln zł) i 2022 (2 mln zł). W ramach naborów ciągłych nie planowano konkretnych kwot i nie odnoszono się do zmian kwot związanych bezpośrednio z gospodarką ściekową.

(akta kontroli, str. 71-77, 99, 416, 437, 481-487)

f) W okresie objętym kontrolą w gminach zrealizowano wypłaty na łączną kwotę 53 609,9 tys. zł, w tym na zadania ujęte w KPOŚK 22 420,1 tys. zł.

W naborze sprzed 2018 r. zrealizowano wypłaty na łączną kwotę 6 262 tys. zł, w tym na kanalizacje sanitarne 5 666,5 tys. zł (413,1 tys. zł KPOŚK), oczyszczalnie komunalne 373,5 tys. zł (KPOŚK), oczyszczalnie przydomowe 222 tys. zł. Środki wydatkowano w formie pożyczek. Dodatkowo dla innych podmiotów (osób fizycznych) na oczyszczalnie przydomowe zrealizowano wypłaty 62,9 tys. zł (w tym 2,8 tys. zł w ramach dotacji).

²² W roku 2018 w ramach priorytetu dziedzinowego - Gospodarka wodno-ściekowa - Wspieranie działań służących realizacji celów: Dyrektywy 2000/60/WE (tzw. Ramowej Dyrektywy Wodnej), Dyrektywy 91/271/EWG (tzw. Dyrektywy Ściekowej) oraz Dyrektywy 2007/60/WE (tzw. Dyrektywy Powodziowej) poprzez: budowę, rozbudowę i modernizację oczyszczalni ścieków oraz budowę kanalizacji sanitarnej zgodnie z KPOŚK. W roku 2019 w ramach Osi priorytetowej – Synergia - Przedsięwzięcia realizowane w ramach programów rządowych, w szczególności: KPOŚK. W roku 2020 w ramach Osi priorytetowej – Technologia - Przedsięwzięcia z zakresu technologii przyjaznych środowisku naturalnemu - budowa, rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków oraz budowa kanalizacji sanitarnej zgodnie z KPOŚK.

²³ Pismo znak WF/EE/071/65/2020/MG z 15 grudnia 2020 r.

²⁴ Pismo znak WF/EE/071/3/2020/KŚ z 15 grudnia 2020 r.

W naborze 2018 r. zrealizowano wypłaty na łączną kwotę 25 901,4 tys. zł, w tym na: kanalizacje sanitarne 20 220 tys. zł (12 400 tys. zł KPOŚK), oczyszczalnie komunalne 2 605 tys. zł, oczyszczalnie przydomowe 1 296,4 tys. zł, sprzęt m.in. do udrażniania kanalizacji 1 780 tys. zł. Środki wydatkowano w formie pożyczek. Dodatkowo dla innych podmiotów²⁵ na kanalizacje sanitarne zrealizowano wypłaty 263,3 tys. zł (w tym 150 tys. zł w ramach dotacji), oczyszczalnie przydomowe 273 tys. zł (w tym 39,3 tys. zł w ramach dotacji), badania w dziedzinie gospodarki ściekowej 3,2 tys. zł (w ramach dotacji).

W naborze 2019 r. zrealizowano wypłaty na łączną kwotę 16 783,3 tys. zł, w tym na: kanalizacje sanitarne 11 993 tys. zł (5 384 tys. zł KPOŚK), oczyszczalnie komunalne²⁶ 4 790,3 tys. zł. Środki w całości wydatkowano w formie pożyczek.

W naborze 2020 r. zrealizowano wypłaty na łączną kwotę 4 663,3 tys. zł, w tym na: kanalizacje sanitarne 3 811,7 tys. zł (3 284,5 tys. zł KPOŚK), oczyszczalnie komunalne 851,6 tys. zł (565 tys. zł KPOŚK). Środki zostały w całości wydatkowane w formie pożyczek.

Ze środków NFOŚiGW w ramach realizacji Programu ogólnopolskiego na lata 2020-2023, w 2020 r. nie zrealizowano wydatków – do dnia 15 grudnia 2020 r. nie zawarto żadnej umowy pożyczki. Rada Nadzorcza Funduszu podjęła uchwały o udzieleniu dwóch pożyczek w łącznej kwocie 5 410,5 tys. zł, z terminem wypłaty w 2021 r. Natomiast w ramach Programu Region w IV kwartale 2020 r. zostały zawarte dwie umowy na kwotę 2,3 mln zł (z wypłatą środków zaplanowaną również w IV kwartale 2020 r.).

(akta kontroli, str. 100, 126-133, 437)

2. Dofinansowanie realizacji zadań z zakresu gospodarki ściekowej

a) W ramach realizacji Programu ogólnopolskiego ze środków NFOŚiGW na lata 2020-2023, do dnia 15 grudnia 2020 r. nie zawarto żadnej umowy pożyczki. W ramach Programu Region ze środków NFOŚiGW, w IV kwartale 2020 r. zawarto dwie umowy pożyczki w wysokości 2,3 mln zł.

W ramach naborów ciągłych w okresie przed 2018 r. realizowano 15 aktywnych umów²⁷ związanych z dofinansowaniem przedsięwzięć w zakresie gospodarki ściekowej, których wartość wyniosła 11 067 tys. zł i została udzielona w formie pożyczek. W ramach naboru 2018 r. realizowano ich 65 o wartości 26 464,4 tys. zł (195,2 tys. zł w formie dotacji, 26 269,2 tys. zł w formie pożyczek). W 2019 r. realizowano ich 13 o wartości 17 130,6 tys. zł (2,8 tys. zł w formie dotacji, 17 127,8 tys. zł w formie pożyczek). W 2020 r. (według stanu na III kwartał) realizowano ich 8 o wartości 7 739,1 tys. zł w formie pożyczek. Wszystkie umowy dofinansowane zostały ze środków WFOŚiGW.

(akta kontroli, str. 100-101, 437, 486)

b) W ramach Programu ogólnopolskiego w 2020 r. rozpatrywano 14 wniosków o udzielenie pożyczki. Planowany koszt przedsięwzięć wyniósł 51 467,4 tys. zł. Wnioski zostały złożone na kwotę 48 970,4 tys. zł. W ramach Programu Region w 2020 r. rozpatrywano 2 wnioski o udzielenie pożyczki. Planowany koszt przedsięwzięć wyniósł 2 450 tys. zł.

W ramach naborów ciągłych w poszczególnych latach rozpatrywano łącznie 142 wnioski, w tym: 100 w 2018 r. (13 o udzielenie dotacji, 87 o udzielenie

²⁵ Osoby fizyczne, uniwersytet, szpital.

²⁶ W tym oczyszczalnia hybrydowa hydrofitowa 3 134,9 tys. zł.

²⁷ Umowa aktywna - umowa dotycząca przedsięwzięć, które były realizowane w kontrolowanym okresie, tj. przedsięwzięcia rozpoczęte przed lub w kontrolowanym okresie i jeszcze niezakończone oraz przedsięwzięcia zakończone w kontrolowanym okresie (nawet, jeśli były rozpoczęte kilka lat wcześniej).

pożyczki); 25 w 2019 r. (o udzielenie pożyczki); 17 w 2020 r. (1 o udzielenie dotacji, 16 o udzielenie pożyczki). Planowany koszt przedsięwzięć we wskazanych latach wyniósł odpowiednio: 83 305,6 tys. zł, 43 273,7 tys. zł i 37 142,4 tys. zł, natomiast kwota, o którą wnioskowano odpowiednio: 46 411,6 tys. zł (478,7 tys. zł w ramach dotacji, 45 932,9 tys. zł w formie pożyczek), 28 425 tys. zł (w formie pożyczek) i 19 766,9 tys. zł (220 tys. zł w formie dotacji, 19 546,9 tys. zł w formie pożyczek). Po przeprowadzeniu weryfikacji formalnej i merytorycznej wniosków, 87 zakwalifikowano do objęcia dofinansowaniem i zawarto z wnioskodawcami umowy (13 w formie dotacji oraz 74 w formie pożyczki) na łączną kwotę 51 834,1 tys. zł. W kontrolnej próbie 32 wniosków dofinansowanie przyznane pokrywało się z wnioskowanym.

W 2020 r. 6 wniosków (w tym 1 KPOŚK) zostało wprowadzonych na listę rezerwową w związku z planowanym wydatkowaniem środków przez wnioskodawców w 2021 r. Z wyjaśnień Prezesa Zarządu wynika, że przedsięwzięcia z listy rezerwowej mogą zostać wprowadzone na listę zadań przewidzianych do dofinansowania w roku 2021 po zatwierdzeniu przez Radę Nadzorczą Planu działalności i Roczego planu finansowego WFOŚiGW na rok 2021. Wniosek dotyczący KPOŚK, który został umieszczony na liście rezerwowej dotyczył gminy, która zgłosiła rezygnację z ubiegania się o pożyczkę, przesuwając jego realizację na lata następne.

(akta kontroli, str. 101, 121-122, 417)

c) W okresie objętym kontrolą 7 wniosków zostało odrzuconych, w tym 6 w ramach naboru 2018 r. i 1 w ramach naboru 2020 r. W 2018 r. wnioski zostały odrzucone w wyniku negatywnej oceny zdolności kredytowej (5 wniosków) i wnioskowania o sfinansowanie zadania zakończonego. W 2020 r. 1 wniosek państwowej jednostki budżetowej został odrzucony ze względu na wpływ wniosku po terminie, a w związku z tym niewystarczającą wysokością środków finansowych, zaplanowanych dla tego rodzaju jednostek. W przypadku powstania oszczędności przetargowych lub rezygnacji innego wnioskodawcy, istniała możliwość wprowadzenia zadania na listę i przyznania mu dofinansowania.

(akta kontroli, str. 342-344, 498)

d) W ramach naborów 2018, 2019 i 2020 wnioskodawcy wycofali lub zrezygnowali z realizacji łącznie 46 inwestycji, w tym 30 w 2018, 12 w 2019 i 4 w 2020 r. W ramach naboru 2018 r. w 16 przypadkach wnioskodawcy w odpowiedzi na zawiadomienie o umieszczeniu ich na liście zadań do dofinansowania, nie złożyli wymaganych dokumentów (w tym 3 KPOŚK), w 14 przypadkach złożyli pisemne rezygnacje (w tym 4 KPOŚK). W naborze 2019 r. ośmiu wnioskodawców nie złożyło wymaganych dokumentów (w tym 3 KPOŚK), trzech złożyło pisemne rezygnacje (w tym 1 KPOŚK), w jednym przypadku połączono dwa wnioski, zawierając jedną umowę. W naborze 2020 r. trzech wnioskodawców złożyło pisemne rezygnacje, w tym 1 dotyczący KPOŚK. Przyczyny rezygnacji z przedsięwzięć ujętych w KPOŚK w danym roku, wynikały głównie z przesunięcia ich realizacji na lata kolejne.

(akta kontroli, str. 340-341)

e) Dla 87 wniosków spośród rozpatrywanych 158 w okresie objętym kontrolą, zawarto umowy ze środków WFOŚiGW na łączną kwotę 51 834,1 tys. zł. (198 tys. zł w ramach dotacji²⁸ i 51 636,1 tys. zł w ramach pożyczek).

(akta kontroli, str. 101)

f) Do szczegółowej analizy wybrano próbę 32 rozpatrzonych przez Fundusz wniosków, w tym 12 z 2018 r., 12 z 2019 r. i 8 z 2020 r. Dodatkowo zweryfikowano 8 wniosków z 2017 r. zakończonych przeprowadzeniem kontroli w 2018 r.

²⁸ Umowy dotacji nie dotyczyły przedsięwzięć ujętych w KPOŚK 2017. Udzielone zostały osobom fizycznym, uniwersytetom oraz państwowej jednostce budżetowej.

Na podstawie zweryfikowanych dokumentów stwierdzono, że wartości umów i kwoty dofinansowania odpowiadały kwotom ostatecznie wnioskowanym. Zmiany kwot w poszczególnych składanych wnioskach wynikały najczęściej z rozstrzygnięć przetargowych.

(akta kontroli, str. 362-383)

g) Na podstawie analizy powyżej wskazanej próby wniosków stwierdzono, że w WFOŚiGW przestrzegano zasad i kryteriów oceny wniosków przewidzianych dla naborów ciągłych w poszczególnych latach, w tym m.in. terminu powiadomienia wnioskodawcy o wyniku weryfikacji po rozpatrzeniu wniosku (14-30 dni).

(akta kontroli, str. 362-383)

h) W zasadach opracowanych przez WFOŚiGW wskazano trzymiesięczny termin na podpisanie umowy, po podjęciu przez właściwy organ Funduszu uchwały o dofinansowaniu. Co do zasady umowy były zawierane niezwłocznie po dostarczeniu przez wnioskodawców kompletu dokumentów. W ramach analizowanej próby, termin ten zawierał się pomiędzy 1 a 58 dni od daty podjęcia uchwały przez Zarząd/Radę Nadzorczą.

(akta kontroli, str. 362-383)

i) W kontrolowanym okresie gminy złożyły łącznie 110 wniosków o wypłatę środków finansowych na kwotę 53 609,9 tys. zł, w tym: 55 wniosków o płatność końcową na kwotę 34 217,5 tys. zł oraz 55 wniosków o płatność pośrednią, tj. wypłatę transzy na kwotę 19 392,4 tys. zł.

(akta kontroli, str. 111-115, 493-497)

j) Nie stwierdzono przypadków potrzeby aktualizacji wnioskowanych kwot. Wnioski o płatność pośrednią i końcową były każdorazowo weryfikowane, a następnie przekazywane do wypłaty, zgodnie z przyjętymi procedurami.

(akta kontroli, str. 362-383, 493-497)

k) Do szczegółowej analizy wybrano 52 rozpatrzone wnioski o płatność, w tym 10 z 2018 r., 17 z 2019 r. (w tym 6 pośrednich) i 25 z 2020 r. (w tym 15 pośrednich). Na podstawie przeprowadzonej analizy stwierdzono, że w WFOŚiGW przestrzegano procedur dotyczących rozliczania wniosków o płatność i przekazywania środków finansowych. Przekazanie środków odbywało się do 14 dni od złożenia rozliczeń pośrednich lub końcowego wraz z wymaganymi dokumentami (m.in. faktury, protokoły odbioru, zbiorcze rozliczenie).

(akta kontroli, str. 357-383)

l) W wyniku szczegółowej analizy ww. próby wniosków o płatność stwierdzono, że w ramach rozliczenia końcowego i rozliczeń pośrednich potwierdzano uzyskane efekty rzeczowe na podstawie m.in. złożonych zbiorczych rozliczeń finansowych, faktur, umów z wykonawcami, protokołów odbioru częściowego i/lub końcowego. Efekty ekologiczne potwierdzano każdorazowo na podstawie złożonych informacji (oświadczeń) beneficjenta o osiągnięciu efektu ekologicznego oraz w wymaganych przypadkach, określonych w umowach: certyfikatów, deklaracji właściwości użytkowych lub badań przeprowadzanych przez certyfikowane laboratoria, w zależności od rodzaju przedsięwzięcia. WFOŚiGW prowadził bazę uzyskanych efektów.

(akta kontroli, str. 345-356, 362-383)

3. Rozliczanie umów o dofinansowanie zadań z zakresu gospodarki ściekowej

a) W okresie objętym kontrolą zakończono 99 przedsięwzięć (w tym 30 ujętych w KPOŚK) i złożono 86 wniosków o rozliczenie końcowe (w tym 29 ujętych

w KPOŚK) na łączną kwotę 53 824,2 tys. zł (KPOŚK - 22 220,1 tys. zł). Kwoty wniosków końcowych zawierały się w przedziale od 2 tys. zł do 4 818,9 tys. zł.

(akta kontroli, str. 102, 357-361)

b) Wartość przyznanego dofinansowania na przedsięwzięcia wyniosła 56 776,4 tys. zł, natomiast wartość rozliczonych umów 53 824,2 tys. zł, tj. 94,8% wartości dofinansowania. Różnica w stosunku do pierwotnie zawartych umów wynikała z trwającej realizacji siedmiu przedsięwzięć.

(akta kontroli, str. 102, 357-361)

c) W okresie objętym kontrolą WFOŚiGW przeprowadził 28 kontroli, w tym 22 w 2018 r., 4 w 2019 r. oraz 2 w 2020 r. Kontrole dotyczyły głównie budowy kanalizacji sanitarnej (11), budowy przydomowych oczyszczalni ścieków (11), modernizacji komunalnych oczyszczalni ścieków (4) oraz zakupu sprzętu do kanalizacji sanitarnej (2). Podczas kontroli weryfikowano uzyskane efekty rzeczowe i ekologiczne oraz zgodność przedstawionych w rozliczeniu informacji. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Harmonogramy kontroli na: II (w odniesieniu do dwóch zespołów), III i IV kwartał 2018 r. oraz I kwartał 2019 r., nie zostały zatwierdzone przez Prezesa Zarządu lub upoważnionych zastępców Prezesa. Od dnia 2 stycznia 2019 r., zgodnie z Regulaminem organizacyjnym Biura WFOŚiGW oraz od 17 czerwca 2019 r., zgodnie z Instrukcją obiegu dokumentów, nie wprowadzano informacji o kontrolach (po ich zakończeniu), do Rejestru kontroli - modułu „Umowy”. Co zostało opisane w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”

(akta kontroli, str. 198-226, 418, 420, 440-480)

d) Na podstawie wybranych do analizy szczegółowej przedsięwzięć zakończonych (po 10 z lat 2018 r. i 2019 r. oraz 9 z 2020 r.) stwierdzono, że w WFOŚiGW przestrzegano warunków końcowego rozliczenia dofinansowania, wynikających z obowiązujących procedur, warunków określonych w umowach oraz terminów rozliczeń i płatności. W pięciu przypadkach nie zawarto aneksów do umów, pomimo złożenia przez beneficjenta rozliczenia końcowego po terminie wskazanym w umowie, jednak umowa przewidywała możliwość, a nie obligatoryjność jej rozwiązania w przypadku niedochowania wskazanego terminu. Beneficjenci przekroczyli termin zakończenia zadania w granicach od 11 do 14 dni, mając 30 dni od zakończenia zadania, na złożenie jego rozliczenia. W związku z powyższym, Fundusz w przypadku niewystąpienia beneficjenta o zawarcie aneksu przesuwającego termin wykonania zadania, nie miał możliwości pozyskania wiedzy i podpisania aneksu przed rzeczywistym jego zakończeniem. Działanie to nie naruszało zapisów umowy, ani wewnętrznych procedur. Nie miało również negatywnego wpływu na rozliczenia umów przez beneficjentów.

(akta kontroli, str. 362-383)

e) Z analizy szczegółowej przedsięwzięć zakończonych, wskazanych powyżej wynika, że Fundusz każdorazowo potwierdzał osiągnięcie efektów końcowych: rzeczowych i ekologicznych ustalonych w poszczególnych umowach, na podstawie m.in.: przedstawionego przez beneficjentów zbiorczego rozliczenia zadania, faktur, protokołów odbioru częściowego i końcowego, potwierdzenia wykonania operacji finansowych wobec wykonawców, zdjęć, deklaracji zgodności, gwarancji, certyfikatów, informacji o osiągnięciu efektów oraz w uzasadnionych przypadkach również pomiarów wykonanych przez akredytowane laboratorium.

(akta kontroli, str. 362-383)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1) Niedostosowanie funkcjonalności Rejestru do obowiązujących procedur, co skutkowało brakiem wprowadzania informacji o kontrolach (po ich zakończeniu), zgodnie z zapisami Regulaminu organizacyjnego i Instrukcji obiegu dokumentów. Łącznie dotyczyło to sześciu kontroli z zakresu gospodarki ściekowej.

Zgodnie z § 16 ust. 1 Regulaminu organizacyjnego z 2 stycznia 2019 r., do zadań i kompetencji Zespołu Ekspertów Ekologicznych należało prowadzenie spraw związanych z rejestracją i analizą składanych wniosków, zawarciem i realizacją umów, a w szczególności zgodnie z pkt 19: „wprowadzanie do systemu komputerowego m.in. umów pożyczek i dotacji wraz z ich aneksami, a także informacji o przeprowadzonych kontrolach i ich wynikach”.

W Instrukcji obiegu dokumentów dotyczących dofinansowania zadań ze środków WFOŚiGW z 17 czerwca 2019 r. § 12 ust. 4 i 5 wskazano, że po zakończeniu czynności kontrolnych, prowadzący zadanie dokonuje uzupełnienia informacji o kontroli w Rejestrze kontroli w module „Umowy” we wskazanych tam terminach. Wydruk z Rejestru kontroli z modułu „Umowy” dołączany jest do sprawozdania kwartalnego z realizacji kontroli, który potwierdza wykonanie kontroli ujętych w załączniku nr 18 do instrukcji obiegu dokumentów. Dodatkowo w podstawowych założeniach wskazanej Instrukcji obiegu dokumentów (§ 1 ust. 5 pkt 20) wskazano, że system informatyczny służy do rejestracji danych dotyczących finansowanych przez WFOŚiGW przedsięwzięć, w szczególności wniosków, umów i kontroli, a celem Instrukcji obiegu dokumentów (§ 1 ust. 2) jest określenie właściwego obiegu dokumentów oraz stworzenie możliwości nadzoru i kontroli nad tym obiegiem.

Prezes Zarządu WFOŚiGW wyjaśnił, że dokumentacja kontroli każdorazowo dołączana jest do akt sprawy, której dotyczy, natomiast funkcjonalność rejestru kontroli w systemie informatycznym nie została w pełni wdrożona. W 2021 r. WFOŚiGW zaplanował dostosowanie Rejestru kontroli w module „Umowy” do potrzeb sprawozdawczych.

NIK zauważa, że wszystkich kontroli wykazanych w sprawozdaniach WFOŚiGW za 2019 i 2020 (I-III kwartał) zostało przeprowadzonych łącznie 63 (52 w 2019 r. i 11 w 2020 r.), a w związku z brakiem dostosowania Rejestru kontroli do wewnętrznych procedur, żadna z nich nie została wprowadzona do Rejestru.

(akta kontroli, str. 209-216, 384-409, 418, 420, 464-480)

2) Zatwierdzenie harmonogramów kontroli na: II²⁹, III i IV kwartał 2018 r. oraz I kwartał 2019 r. niezgodnie z procedurami obowiązującymi w Funduszu. Wyżej wymienione harmonogramy zostały zatwierdzone przez Dyrektora Biura WFOŚiGW, który nie był osobą upoważnioną do zatwierdzania tych harmonogramów.

Zgodnie z § 12 ust. 2 Instrukcji obiegu dokumentów z 29 stycznia 2015 r. (zapis obowiązujący do 17 czerwca 2019 r.), harmonogram kontroli sporządzony przez koordynatora danego zespołu lub wyznaczonego specjalistę, powinien zostać zatwierdzony przez Prezesa Zarządu lub upoważnionego zastępcę Prezesa.

Prezes Zarządu WFOŚiGW wyjaśnił, że z uwagi na zmianę struktury organizacyjnej Funduszu i wprowadzenie stanowiska Dyrektora Biura WFOŚiGW, Prezes Zarządu w dniu 5 kwietnia 2018 r. upoważnił Dyrektora Biura m.in. do podpisywania pracownikom upoważnień do kontroli inwestycji. Mając na uwadze, że upoważnienia do kontroli inwestycji wynikają z przyjmowanych na dany kwartał harmonogramów kontroli, przyjęto do stosowania w jednostce zasadę akceptacji przez Dyrektora Biura harmonogramów na poszczególne kwartały.

NIK zauważa, że harmonogramy kontroli Punktu Obsługi Wniosków w Białej Podlaskiej, w Chełmie i Biura w Zamościu za II kw. 2018 r., zgodnie z wewnętrznymi

²⁹ Harmonogram Zespołu Ochrony Atmosfery i Ochrony Ziemi oraz Zespołu Gospodarki Wodnej, Edukacji i Ochrony Przyrody (Lublin).

procedurami, zostały zatwierdzone przez Prezesa Zarządu. Przyjęty sposób postępowania nie był więc jednolity i we wskazanych w opisie nieprawidłowości przypadkach, zgodny z wewnętrznymi procedurami.

(akta kontroli, str. 198-226, 418, 440-461)

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

1. Dostosowanie funkcjonalności elektronicznego Rejestru do obowiązujących procedur wewnętrznych w zakresie ujmowania w nim informacji o przeprowadzonych kontrolach realizacji umów.
2. Zatwierdzanie harmonogramów kontroli zgodnie z wymogami procedur obowiązujących w Funduszu.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Lublinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Lublin, dnia 8 lutego 2021 r.

Kontroler
Katarzyna Zglińska
Główny specjalista kontroli państwowej

Dyrektor
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Lublinie
Edward Lis

.....
podpis

.....
podpis